

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 M. Popovich, Secretary.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

БЕЗ ВИКУПУ І ВИНАГОРОДЖЕННЯ.

Цілий візиск людини людиною опирається на праві приватної власності людини на землю і на средства продукції. Капіталісти, обороняючи це право, назвали його "священним і недоторканим". І це цілком зрозуміло, бо від цього права залежить їх добробут, це право освячує візиск мільйонів людей одиницями.

Капіталісти, цілий їх апарат, який називаємо капіталістичною державою, борються цього права всіма засобами; а тіх, хто виступає за скасування цього права, вони переслідують і тяжко карають.

Колись феодалі, дідичі, плантатори в Злучених Державах та багаті цілого світа взагалі мали право мати своїх рабів, тобто мали право приватної власності над людьми. Купували людей, продавали, били, вбивали, одним словом поступали з людиною, як з власною річю. Державний закон на це дозволяв, церква це благословляла, а навіть сама мала рабів. І багато пролилося людської крові за те, щоб скасувати невідмінність, тобто скасувати право чоловікові уважати другого чоловіка своєю приватною власністю.

І коли-б так тепер сказати хоч би темному, несвідомому робітникові, що він є приватною власністю другого чоловіка і що такий то пан чи піп має повне право продати його другому, або проміняти за собаку, то той робітник збунтувався-б проти цього, або плюнув би в очі тому, що йому таке сказав.

Але ще й ніні є країни, де невідмінність це не скасовано. Читаємо в новинці, що англійська експедиція в Індії тепер почала "визволяти" рабів в долині Гукавага. А "визволяє" вона їх в той спосіб, що дає за них власника викуп. Правда, мовляв, тепер так читати? За що-ж це давати власникам рабів викуп? За те, що ті раби з покоління в покоління працювали на цих багатих і їх предків? Здоровий розум нам каже, що тим багачам не тільки не належить ніякий викуп, але вони ще повинні заплатити визволенним рабам за їх довголітню безплатну тяжку працю.

Отже це вже ніні нам зрозуміло. А тепер кілька слів про сучасне право приватної власності взагалі.

Несвідомого робітника і побожного селянина чи фермера ще й тепер тяжко переконати, що земля і фабрики повинні належати тому, хто на них працює. "Хто-ж бачив таке, щоб відбирати фабрику від фабриканта, коли вона його?" — скаже несвідомий робітник. А чому вона його? Хіба-ж він сам її побудував та сам в ній працює? Збудували робітники і робітнички в ній працюють. Але до робітників вона не належить тому, що державні капіталістичні закони дали право власності на неї одному чи кільком чоловікам. Отже так само, як колись закони пануючої класи давали багачам право власності над бідними людьми, над рабами.

Тепер вже найетичніший робітник і селянин прийшов до того переконання, що він є "вільний" чоловік і не тільки не хоче бути невідмінником пана, але навіть власному батькові не хоче покорятися, як тільки підросе до тих літ, що може сам на себе заробити. Це вже нам цілком зрозуміло і нічого дивного в цьому не бачимо. Навпаки, дивуємося, що є ще й ніні країни, де панує невідмінність і щоб цього невідмінництва там позбутися, то держава дає панам за невідмінників викуп. Пани, розуміється, викуп візьмуть, бо знають, що можуть отатися без рабів і не дістати викупу.

В європейських густо заселених країнах, де серед населення великий голод на землю, вже самі пани бояться цього голоду і в своїх парламентах переводять закони, щоб обмежити ділчанство право на землю. Наприклад, навіть в Польщі перегоросовано в парламенті, щоб ділчані мали право лише на певну кількість землі, а решту держава має відкупити від ділчанів і віддати трудовому населенню. Не думайте, що безплатно віддати. Ні, відкупити від панів, а відпродати селянам. Таке зроблено в Чехословаччині. Таке тепер проповідують в Англії навіть Лойд Джордж.

Про викуп фабрик від фабрикантів пани покищо мовчать, а про викуп землі вже заговорили. А що великі пани і з тим не дуже то охоче годяться, то капіталістичні ділчаніють переводять в парламентах закони, якими обмежують право "священної і недоторканої приватної власності" на землю. Роблять вони це тому, щоб довше втриматися перед натиском класів революційних мас, які звуть: "Вся земля селянам, а фабрики робітникам без ніякого викупу і відшкодування ланам!"

Бо давати викуп панам за землю чи фабрики, це все одно, що давати викуп індуським багачам в долині Гукавага за невідмінників.

Але в цьому дуже тяжко переконати несвідомого побожного робітника. Він ніяк не може зрозуміти того простого факту, що ніякі надприродні сили не нагородили пана земельними обшарами, а фабриканта фабриками, а що вони захопили чи набули ці маєтки завдяки своїм законам, які вони самі встановили і які дозволяють їм вислизувати працюючих, а набутий таким робом маєток уважати своєю приватною власністю. Цілі століття працюючи в голоді і холоді обробляли панові землі, будували фабрики, вдумували найкращі машини і ними самі себе позбавляли праці, а капіталістам збільшували зиски, бо ті машини також ставали "священною і недоторканою" приватною власністю капіталістів. І коли революційні маси, що зрозуміли цю несправедливість, дали класі "земля селянам, а фабрики робітникам без викупу і відшкодування", пани злякалися і в своїх парламентах переводять закони, на основі яких хочуть дістати гроші за свої маєтки. Капіталістична держава, що випускає в поміщиків землю, відпродує її знову на приватну власність таким елементам, що вони чимсь вислизують ті державні і присягають, що далі будуть її вірно служити. Так Польща відкуплені землі ділчанів в Галичині колонізує жовнірами буншої армії Пласудского, Румунія на Буковині колонізує українські землі Румунами і т. д.

Тому революційні маси, що йдуть під проводом комуністів, борються за скасування приватної власності на землю і на всі средства продукції, за скасування клас, бо тільки тоді можливе усунення візиску людини людиною. Всі-ж демократичні закони, що їх ліберальна буржуазія старається переселити в своїх парламентах, є тільки злодуом, є частиною зброї буржуазії, якою вона хоче відтягнути здійснення пролетарських класів і продовжити своє існування як пануючої класи.

Робітник.

ПАМ'ЯТИ ТОВ. В. БЛАКИТНОГО.

(Продовження.)

Після того доводилося мені часом зустрічатися з т. Блакитним у Києві, куди переїхав Радянський Уряд. З початку всім нам здавалося, що ми от-от на передодні злиття обох партій партій в одну. У всякому разі, він, т. Блакитний, разом з т. Михайличенком та Шумським, працював весь час для цього злиття. Та згодом спірні питання загострилися і злиття партій було на деякий час відкладено. Навіть в склад Центрального Виконавчого Комітету Рад боротьби ти часом відмовлялися увійти; правда, безпечно для радянської влади, спричинена бандітським повстанням "отамана" Григорєва, примусила боротьбистів знову почати більш активно працювати в уряді, весті своїх представників до ВУЦВК. Але т. Блакитний був одним з тих, що весь той час працювали з неослабною енергією; і ще з тих, що в той важкий і нервовий час знаходили можливість дбати про розвиток українського революційного мистецтва, письменства.

Він був одним з складів першої збірки творів молоді, щоїною народжувалося революційної літератури — "Червоний Вінок", він був одним з керівників першого українського радянського мистецького журналу — "Мистецтво".

Пам'ятаю, як гарячково він бігав, квалісив, турбувався про матеріал для журналу, про приєднання до маленької ще групки революційних митців — нових молодих сил. Можна безперебільшення сказати, що в значній мірі його руками, його неослабною, кипучою енергією було в ті часи раннього світанку революції збудовано підвалини нового, пролетарського мистецтва України.

Всю ту працю він, при своїх слабких фізичних силах, продав, як і все, що він звик робити, з невмирущим захопленням митця. Але не тільки захоплення самим процесом праці і творчості тут було. Ні, був і прогноз, і розрахунок на майбутнє і розуміння історичної ролі своєї групи.

"Ми тільки перші хоробрі, Мільон підпірає нас. Ми тільки крешемо іскри..."

Так характеризував він сам роллю своєї групи в ті часи. Іскри, викресані цими Першими Хоробрими запалити іскраве багаття пролетарської культури в Робітничо-Селянській Україні, мільйони підхопили кинені ними гасла. Але доля їх, цих Перших Хоробрих, була трагічна, як доля майже всіх піонерів.

Найкращих з цих піонерів — Андрія Заливочого, Василя Чумака, Гната Михайличенка і його — Василя Блакитного — вже нема серед нас...

Але не тільки у літературі мав я нагоду переконатися у здібностях т. Блакитного до політичного розрахунку, до рішучості акції, коли того вимагала рішуча хвиля. Правда, мене не було на Україні, коли рішучо відбувалися в квітні 1920 року 4. конференція К. П. (6) У. та з'їзд боротьбистів, я не чув, як т. Блакитний, не звачуючи на опозиційні частини свого з'їзду, командовав тому з'їздові, як належало чесно-му жовнірові революції:

— На команду Комуністичного Інтернаціоналу — струнку! До лав єдиної Комуністичної Партії більшовиків України — кроком руш!

Повторюю, я не бачив цього моменту. Але я скоро після того був свідком подібного моменту, хоч і меншого, місцевого значіння.

Справа малася он як. Кінець 1919 р. і початок 1920 р. перебув я за кордоном, поза межами У.С.Р.Р. Я не бачив того підйому й напруження, з яким було остаточно розбито "сили денікінщини". Але, коли й поверну на Україну, мені довелося бути свідком значного упадку енергії, що його спричинило попереднє неймовірне напруження пролетарських мас. Злиди, виснаження матеріальне й фізичне, все це викликало певне незадоволення, яке шукало громадського виходу, трибуни для свого виявлення.

Почали виникати по різних місцевостях опозиційні групи в середині комуністичної партії; зовсім не бажаючи розколу партії, ці групи, все таки, вважали за слушне гостро критикувати поступовання керівних установ партії, рішучо вимагати зміни тактичних заходів партії по цілій низці питань і т. п. Помилковість тих обвинувачень, що їх анусували ті групи проти керівних установ партії, скорі виявилися і групи ті почали одна за одною зникати. Тепер, коли ця справа минула, я думаю, нічого соромитися з визнанням попередніх помилок. Отже, була така опозиційна група і в Києві, а саме, так звана "Київська Робітничая Опозиція".

Опозиція готувалася до рішучого виступу з критикою губернського комітету партії на найближчій губконференції. Тимчасом, польсько-шляхетська армія в союзі з Пелюброю готувалася до нападу на Київ, чого опозиціонери, надто заняті внутрішніми суперечками, майже не помічали; або, помічаючи, додавали не досить уваги й значіння військовій небезпеці.

Почалася Губпартконференція. Як представники Центрального Комітету КП(б)У, приїхали на ту конференцію т. т. Фелікс Кон і В. Блакитний. Опозиція успішно поробила свої виступи проти старого Губкомпро, пропонувавши йому резолюції, приймалися охоче, все здавалося гаразд; бракувало лише одного: так необхідної в ту небезпечну хвилину єдності партійної організації загроженого ворожим нападом міста.

Представники Центрального Комітету поводитися назвичайно тактовно. Вони обмежувалися в тих питаннях, в яких до них зверталися конференції, не наважуючи їх нікому й не намагаючись втручатися у внутрішнє життя периферійної організації.

Таке поведження було цілком зрозумілим, особливо з боку т. Блакитного. Як недавній член іншої партії, він розумів, виступ в новій партії може викликати зайві непорозуміння й обвинувачування.

Але ситуація на фронті військовим ставала все гірша й на стала хвиля ділати більш рішучо. Як зараз пам'ятаю той день, як керівників опозиції закликали представники Центрального Комітету до окремої кімнати (а було це вже перед самим закінченням конференції). Тов. Блакитний звернувся до них спокійно, але рішучим тоном:

— Слушайте, товариші, ставніше на фронті таке, що через п'ять днів, найбільше через тиждень, нам доведеться віддати Полякам Київ. Що-ж — ви будете й далі займатися опозицією?

Повторюю, це було сказано досить спокійним тоном. Але слухачі відчували у голосі тов. Блакитного категоричний наказ, — наказ не начальника, а жовніра, товариша по революційному фронту, котрий розуміє дійсне становище й вимоги того фронту. Яка-ж могла да-

ПРАВДА ПРО РОБІТНИЧУ ДЕРЖАВУ.

З різних країн Європи їдуть в різні країни навіть не думають.

Товариші! Як член соціал-демократичної партії, що цілий час відноситься ворожо до Радянського Союзу, мушу сказати, що дотеперішня наша дорога була неправильна. Радянський Союз — це робітничо-селянська вільна держава, що дійсно дбає про працюючі маси і злочинно та непростимим гріхом для працюючої людини є виступати проти цієї першої в історії світа держави працюючих.

Що каже безпартійний робітник про Радянський Союз.

Другий безпартійний делегат, — друкарський робітник Колецькі, сказав:

— Товариші! Я родився на Україні і прожив там 20 літ, але вихав і поселився від кількох літ в Чехії. Знаю прекрасно, як жили людям за царських часів і тепер, коли оглянув я Радянський Союз, то по широкі скажу, що дореволюційне життя в Росії і на Україні годі ривняти з теперішнім. Цим я не кажу, що там є цілковитий рай. Ні. Але там робітник і селянин є людиною, а не худобиною. Там робітник і селянин живе сьогодні багатіше, краще, як в нас в Чехословаччині чи в якій іншій державі Західної Європи. Я не комуніст, цілком ним не був і не є, але я чесний чоловік і говорити неправду не буду. Наша делегація мала декількох членів, що знали прекрасно російську мову і нам не треба було перекладачів. Куди захоїли ми подивитися, ніхто нам не боронив. Говорили так з робітниками, як і селянами і то переважно з безпартійними. Від нікого не чули ми таких байок про радянську владу, як кожного дня читаємо в нашій пресі. Я добре знаю дореволюційну Росію і мушу признати, що Радянський Союз витрачує величезні кошти на освіту та виховання громадян. Чи не кожний грамотний робітник має бодай трьох неграмотних, яких вчить письма. До 1930 року в Радянському Союзі напевне не буде ані одної неграмотної людини.

Робітничо-селянська держава.

По повероті до Чехословаччини робітничої делегації з Радянського Союзу, на кількатисячному мітингу в Празі виступив соціал-демократ Ярослав Красля. Між іншим сказав він:

"Признаюся вам, товариші робітники, що я не хотів їхати до Радянського Союзу. Соціал-демократична партія, якої членом я є, відносилася все ворожо до Радянського Союзу і з преси знав я, що там діються страшні речі. А в мене є жінка та діти і я пам'ятав про них. Що-ж би сталося з ними, якби мене більшовики забили? Однак, на домагання робітничої фабрики, в якій працюю, я вихав. І тепер сміюся з усіх моїх побоювань. Я щасливий, що бачив Радянський Союз, бо це дійсно робітничо-селянська держава і найбільшою мірою мрію є, щоб і робітничтво Чехословаччини мало такі порядки і таке життя, як радянське робітничтво.

Не думайте, що нам показували тільки все найкраще. Ходили ми куди самі хотіли і їздили, куди хотіли. Ніхто нам ніяких перепон не робив. Товариші! Мушу зазначити, що влада Рад, це не жарті. Це сильна влада, що всецело користується піддержкою робітничтва і селянства і ви не вірте буржуазній пресі.

Національні меншости — мають повні права. Ми докладно оглянули важніші центри і чимало сіл України. Там влада українська, в державних установах, школах і різних інституціях істнує мова українська. На українці зустрінула нас делегація чехословаччеських колоністів, яких є понад 12,500 і мають 45 осад. Ми відвідали їх і знайте, що кожна чеська осада має школу з викладовою чеською мовою, в якій теж вчать по українськи. Чеські школи удержує радянська влада. Теж є на Україні 400,000 Німців, що мають 600 шкіл, свої техніки, свій університет і пресу. Так чеські як і німецькі громадяне висловлювалися вайкраще про радянську владу і поверта-

лі бути м.ва про опозицію, про внутрішні суперечки й непорозуміння? Товаришам з опозиційної течії що з ними перемовили т. т. Кон і Блакитний, залишилися тільки негідно жажити зусиль до об'єднання всієї організації у виконуваних тих заходів рятівництва становика на фронті, які диктував через своїх представників Центральный Комітет нашої партії.

І. Ю. Булик.
(Кінець буде.)

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ЧУДА ДЕМОКРАТІ.

Що таке демократія, то демократія.

Кожного ранку і вечера читаємо в щоденній пресі: Там — зрабували пошту. Там — банк. Там — закралі гроші.

Зловлять, то дадуть кілька років арешту, а не зловлять — "туд бої!"

Але це мало що має спільного з демократією.

Це бандітизм і демократія старається зничити його.

Але ось що "у нас" буває: владистелі фабрик, копанель, або яких інших підприємств зрабувати робітникам платно навіть не питаючи поради в демократії. Коди робітники не годяться на це, то аж тоді демократія мішається...

Це також можна простити. На те демократія, аби держати спокій і порядок.

Кілька банків пішло на "бом" — цему також невинна демократія.

Кілька місточки пішло на "бом" — цему також невинна демократія.

Всі решта міста по вуха в довгах — цему також невинна демократія.

Ціла держава в руках Монстрал банку — цему також невинна демократія.

Так воно є по демократичним світі, так воно мусить бути і у нас.

Але головне от що. Останніми часами багато ріжних міських і провінційних державних урядників такі в нашій демократії взялися здорово до крадіжки громадських грошей.

Дуже з часта читаємо, що там в мілітарних бараках полковник той а той покрутив в вуглях, а там — зловлено поліція на якімсь виннику, там — листоноша, а дальше навіть таких поважних людей, як бувші міністри, от хоч-би в Альберті.

"Гонорейба" той а той зістав арештований.

Вони троха не гарно для демократії, коли вже навіть й оборонці тої демократії та ще й "гонорейба" — крадуть.

Але що-ж діяти? Демократія "карає" їх за це.

Кожний такий "гонорейба", що вкраде громадські гроші, підлягає карі так само, як кожний горожанин. Ріжниця між звичайним злодієм, а "гонорейба" злодієм є лише та, що перший відсиджує кару в тюрмі, а другий відлежує... яома на постелі.

Що-ж з ними робити? Демократія їх вивчала, демократія мусить опікуватися ними.

Вийде на платформу комуністичний промовець та представити що демократія такою, якою вона в дійсності є, так зара "публична" преса репете:

— Називають наших найвишнзначніших горожан злодіями.

— Хотять зничити нашу демократію.

— Хотять зничити наші інституції.

— Беруть гроші з Москви, аби зневажати нашу демократію.

— Депортувати їх!

Такі то чуда демократії! Крадуть і плакати не дають.

Драпака.

ВИКУПЛЯЮТЬ РАБІВ.

Експедиція, що вийшла з Рангуні (Індія) почала визволяти рабів в долині Гукавага Сподіяється, що всіх рабів у цій місцевості буде визволено, бо їхні власники дістають за них викуп. Експедиція має також повідомити провідників племені Нага, що їм приписують звичай приносити людські жертви.

Тож як бачимо з вищенаведеного, в глухих місцях Індії не тільки є ще рабство, але приносять живих людей богів в жертву. Характерно, що рабів не звільняють законом згоди, але викуплюють у власників, як звичайну річ.